

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Løvforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 217:

Forslag til lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

(Fremsat 1/6 83).

Løvforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Jeg sagde på den socialdemokratiske gruppes vegne i går, at vi vil gøre, hvad vi kan for at undgå, at der sker en fortsat stor beskæring af bloktilskuddene, og i alt fald undgå, at det på nogen måde sker med vor medvirken direkte eller indirekte. Jeg sagde videre, at vi agtede at stemme på en sådan måde, at vi ville fremtvinge en ny situation og en klar stillingtagen fra alle de partier, der vil beskære bloktilskuddene.

Den nye og meget klare situation har vi fået nu, og det er vi meget glade for, det var det, vi ønskede. Vi takker ikke regeringen, for den tiltrængte afklaring tvang vi selv igennem.

Nu er der kommet et nyt lovforslag, der præcist fortæller, hvad regeringspartierne, det radikale venstre og fremskridtspartiet er enige om, nemlig at den bloktilskudsbeskæring, regeringen oprindeligt foreslog, fuldt ud gennemføres, om end fordelt over 2 år. Jeg tager her i betragtning, at regeringen oprindeligt lovede kommunerne, at de kunne spare mange penge, fordi regeringen ikke ville forlænge kommunernes forpligtelse til at gøre en særlig indsats for de mange unge arbejdsløse.

Den lov forlænges heldigvis nu, men det koster kommunerne penge.

Bloktilskudsbeskæringen gennemføres altså fuldt ud, som regeringen oprindeligt foreslog det. Det sker i realiteten allerede for 1984 med fuld styrke, fordi regeringen ikke som oprindeligt lovet vil give kommunerne rimelig henstand med tilbagebetalingen af de skattebeløb, kommunerne på grund af indkomstpoltikken vil komme til at skylde staten i 1984.

Oven i det kommer den kraftige udvidelse af kommunernes momsudgifter, som skatte- og afgiftsministeren har til hensigt at gennemføre fra 1. januar 1984. Den ekstraregning er på 1.200 mill. kr. årligt oven i alt det andet.

Indenrigsministeren har kun ét svar at give, hvis man spørger, hvad regeringen agter at gøre for at holde sit klare løfte om, at kommunerne ikke vil blive belastet yderligere af regeringen i de kommende år, nemlig: det har vi lovet, og det står vi ved. Ikke med ét eneste ord fortælles, hvad man vil gøre. Årsagen er klar nok: man ved simpelt hen ikke, hvad man skal gøre, og udskyder hele problemet til senere og siger, at kommunerne jo må lægge budget uden hensyntagen til, at skatte- og afgiftsministeren vil mere end fordoble udgifterne til moms i kommunerne.

Ja, man siger, at man vil anvise kompenserende besparelser senere. Den tror vi ikke på, lige så lidt som de kommunale organisationers folk tror på det. Det er jo lovet før under overskrifter som: »Vi vil krone for krone anvise de kommunale besparelser«. Det løb man fra. Eller: »Regeringen vil vedstå sit ansvar for de kommunale besparelser«. Det løber man fra og taler i stedet for om de trodsige og vrangvillige borgmestre, der ikke vil som regeringen, eller som vover at fortælle, at skolenedlæggelser og voldsomme indskrænkninger i vort hospitalsvæsen skyldes regeringens kraftige beskæring af den kommunale økonomi – eller borgmestre, som med beklagelse må meddele, at det er umuligt at skaffe penge til den meget nødvendige udvidelse af sygeplejerskuddannelsen, plejhjemsassistentuddannelsen og sygehjælperuddannelsen.

Regeringen regner åbenbart helt kynisk med, at den kan spille det dobbeltspil, at regeringen får æren for en besparelse på bloktilskuddene, mens amtsråd og kommunalbe-

[Henning Rasmussen]

styrelser får hele skylden for de skader, der sker ved nedskæringerne, og for den betydelig mindre beskæftigelse, det giver anledning til. Vi vil gøre, hvad vi kan for, at det ikke skal lykkes regeringen at skjule kendsgerningerne og skubbe ansvaret fra sig. Det skal ikke lykkes regeringen at få folk til at tro, at beskæringen i bloktilskuddene bare angår de kommunale råd og ikke borgerne i kommunen, de svage, de gamle, børnene og alle de andre.

Jeg nævnte i min ordførertale i går udføreligt de uhyggelige virkninger på arbejdsløsheden af beskæringen: 18.000–20.000 flere arbejdsløse ved udgangen af 1984. Jeg nævnte, at det samfundsøkonomisk og for betalingsbalancen især er uden positiv virkning. Alligevel vil man allerede i 1984 gennemtvinge en beskæring, der i samlet virkning fuldt ud svarer til de oprindeligt foreslåede 3 mia kr. – uanset den radikale ordførers næsten krystalklare afvisning af enhver form for beskæring af bloktilskuddene i 1984 ved første behandling af det tidligere lovforslag. Vi må konstatere, at det radikale venstre løber lige så stærkt fra sine løfter, som regeringen løber fra sine.

Endelig kan vi nu konstatere, at det i enhver henseende ligger lysende klart, at ansvaret for beskæringerne alene ligger hos regeringspartierne, det radikale venstre og fremskridtspartiet i enighed og arm i arm. Vi har ikke lod eller del i det; der sker, hverken direkte eller indirekte. Vi har ikke pænt og artig ved andenbehandlingen lempet beskæringen noget til glæde for det radikale venstre og samtidig lettet fremskridtspartiet vejen til et ja. Vi takker for afklaringen, og vi siger velbekomme.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg vil såmænd blot i al stilfærdighed – også i lyset af det sene tidspunkt på dagen – stille den socialdemokratiske ordfører, hr. Henning Rasmussen, det enkle spørgsmål: hvordan kan det være, at socialdemokratiet, da man forlod regeringsbænken i september, var indstillet på, at der skulle gennemføres besparelser på godt og vel et par milliarder kroner i 1983 og op imod 4 mia kr. i 1984 på de kommunale bloktilskud, når hr.

Henning Rasmussen i dag mener, at selv 1,3 mia kr. i 1984 er for meget?

Jeg står her med et par udklip, dels fra dagbladet Aktuelt af 31. august 1982, som jo nok må siges at referere korrekt, dels fra Jyllands-Posten fra den 2. september 1982, som har de oplysninger, jeg her har nævnt.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er sagt mange gange fra socialdemokratiske ordføreres side, at vi for længst har passeret det tidspunkt, hvor kommunale besparelser kan gennemføres, uden at de næsten udelukkende må ske ved, at folk må miste deres arbejde. Så langt har vi aldrig nogen sinde under nogen omstændigheder ønsket at gå. Det gør vi heller ikke i dag.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Den artikel, hr. Svend Erik Hovmand omtalte fra Aktuelt den 31. august 1982 har overskriften, at man ønsker bloktilskudsbesparelser på et enkelt år på op imod 3 mia kr. Det har hr. Henning Rasmussen senere dementeret og sagt, at socialdemokratiet, i efteråret, i august 1982, forestillede sig en samlet bloktilskudsreduktion i årene 1983 og 1984 på i alt 4 mia kr., fordelt med 2 mia kr. i 1983 og 2 mia kr. i 1984. For de samme 2 år går aftalen mellem det radikale venstre og regeringen ud på, at bloktilskuddene reduceres med 4.225 mill. kr. Jeg kan altså forstå på hr. Henning Rasmussen, at den yderligere forøgelse af arbejdsløsheden på 18.000–20.000, at alle de katastrofale fyringer osv. skyldes den forøgelse på 225 mill. kr., der er forskellen mellem det, der var den daværende socialdemokratiske regerings planer, og så det, der i dag er indstillet i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Nej, det ligger simpelt hen deri, at regeringen – bl. a. med hr. Dræbyes hjælp – har fået gennemført en lang række andre foranstaltninger, der har bidraget til en betydelig større arbejdsløshed, end det ellers ville have været tilfældet. Derfor er der en helt anden situation i dag end den, der ville have fore-

[Henning Rasmussen]

ligget, hvis den socialdemokratiske regering havde haft ansvaret.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Nu er det ganske vist næsten en gentagelse af en tidligere diskussion, men jeg bliver nødt til at spørge hr. Henning Rasmussen videre: var det ikke således, at besparelsen i 1983 på 2 mia kr. og den videre besparelse i 1984 på yderligere 2 mia kr. indgik i en spareplan fra den daværende socialdemokratiske regering, som i alt var på 10 mia kr., altså at der også dengang fra den socialdemokratiske regering var lagt op til ganske betydelige offentlige besparelser?

Var det ikke således, at den daværende finansminister, hr. Heinesen, da han forelagde finanslovsforslaget i midten af august 1982, sagde, at der skulle opnås ligevægt på statens regnskab, og at hovedvægten i denne politik skulle bæres af udgiftspolitikken? Er det ikke korrekt citeret? Jeg kan gøre opmærksom på, at hr. Heinesen bekræftede denne udlægning, da vi drøftede sagen sidst i november sidste år.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Vi kan jo have megen fornøjelse af at gøre det her til en egentlig økonomisk-politisk debat. Det ligger altså sådan, at den indtægts- og udgiftspolitik, den socialdemokratiske regering ville have ført, på væsentlige punkter er ganske anderledes end den, der føres i øjeblikket. Det har vi vist ved afstemning efter afstemning. Det er 100 pct. sikkert, at vi ville ikke have gennemført hverken den ene eller den anden bloktilskudsbeskæring, hvis vi havde kunnet forudse med den lysende klarhed, vi kan forudse virkningerne i dag, at det ville medføre, at et sted mellem 18.000 og 20.000 mennesker flere ville være uden arbejde til næste år.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Specielt efter i går synes jeg måske, man skal tage lidt mere let på, hvordan socialdemokratiet har stemt ved forskellige lejligheder. Man kommer jo ud for nogle lidt absurde konstateringer, hvis man skal tage det

som udtryk for socialdemokratiets politik. Jeg kan altså forstå på hr. Henning Rasmussen, at vi nøje skal se, hvordan socialdemokratiet har stemt ved forskellige lejligheder, og at det f. eks. er socialdemokratisk politik, at den almennyttige kvota ikke skal være 9.000, men kun 8.600 boliger.

Jeg synes, jeg vil advare hr. Henning Rasmussen imod, at vi skal tage de socialdemokratiske afstemninger som udtryk for den socialdemokratiske politik.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg vil gerne takke hr. Henning Rasmussen for de svar, vi her har fået på de spørgsmål, jeg har stillet. Jeg har fået indtryk af, at de besparelser, som den daværende socialdemokratiske regering lagde op til på kommunernes og amtskommunernes område, stort set svarer til det, som nu foreslås gennemført.

Hr. Henning Rasmussen har nogle gange fra denne talerstol sagt, at dette lovforslag bidrager til en arbejdsløshed i størrelsesordenen 18.000–20.000 mennesker. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at den socialdemokratiske regering igennem årene har gennemført adskillige beskæftigelsesplaner, og alle ved, at disse beskæftigelsesplaners finansiering skete gennem afgiftsforhøjelser og gennem skatteforhøjelser. Jeg tror, hr. Henning Rasmussen vil give mig ret i, at det ville være usagligt at tage afgiftsforhøjelserne og skatteforhøjelserne ud og sige, at regeringens politik dengang bidrog til en forøgelse af arbejdsløsheden. Alle ved, at skatte- og afgiftsforhøjelser bidrager til det, men selvfølgelig skal tingene ses i en sammenhæng. Det skal det også, når vi taler om offentlige besparelser.

Jeg tror, hr. Henning Rasmussen er klar over, at de besparelser, der sker i den offentlige sektor, bidrager til, at statens underskud bliver mindre, at vores muligheder for at holde renten i ro og sætte den yderligere ned bliver bedre, og at beskæftigelsen derfor også bliver bedre.

Jeg tror, det er nødvendigt at se lidt sagligt på disse ting. Det er ikke rimeligt at tage tingene ud af deres sammenhæng. Hvis hr. Henning Rasmussen i øvrigt er i tvivl, synes jeg, han burde interessere sig lidt for de ud-

[Svend Erik Hovmand]

talelser, hr. Steffen Møller er kommet med i Jyllands-Posten i dag.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg gjorde mig den ulejlighed i går at læse et citat af cheføkonom Torben Nielsen, givet i bladet Kommunen den 26. maj 1983, hvoraf det ganske klart fremgår, at den form for »besparelser«, som dette tvinger igennem i kommunerne, er uden positiv virkning på handelsbalancen. Det har én hovedvirkning: det skaber arbejdsløshed. Artiklen er en venlig advarsel til en regering, han i øvrigt er venligt instillet over for, mod at forfølge dette spor videre, for det fører til en uro, som gør, at den økonomiske politik formentlig ikke vil kunne gennemføres, siger hr. Torben Nielsen.

Jeg gengiver de udtalelser med vilje, for at enhver kan se, at det ikke er et socialdemokratisk påfund. Det er simpelt hen sandheden om den måde at skære ned på, som man nu tvinger kommunerne til.

Det nytter ikke noget, at man taler om de 1,3 mia kr., når det ligger sådan, at der ikke blot er tale om 1,3 mia kr. Forslaget indebærer jo, at til næste år er det oppe på de 2,7 mia kr. Dertil kommer virkningerne af den manglende likviditet, som vi skal snakke om på et senere tidspunkt – ikke i dag, men i morgen – og hertil kommer så den varslede momsforhøjelse med 1.200 mill. kr. Jeg kan ikke begribe, at hr. Svend Erik Hovmand kan få sig selv til at slutte en tale heroppefra med at sige, at vi ville jo akkurat det samme. Hvis ikke man har fået det dokumenteret indtil nu, så vil man nok få det dokumenteret, når vi stemmer om forslaget her.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Jeg tror nok, at Torben Nielsen ville frabede sig at blive taget til indtægt for det, hr. Henning Rasmussen nu sagde. Det, der er beskrevet i Torben Nielsens artikel i Kommunen, er et ønske om at få udstrakt beskæringen af bloktilskuddene, sådan at man får en fremgang i den private sektor, inden en beskæftigelsesvirkning kommer frem.

Derfor synes jeg, der kan være rimelighed i at se på: hvorledes er udviklingen i de

kommunale budgetter så? Ja, for den del af de kommunale budgetter, som har med beskæftigelsen at gøre, var der for primærkommunerne en realvækst fra 1982 til det reviderede 1983-budget – altså inklusive den allerede gennemførte bloktilskudsbesparelse – på 2,2 pct. For amtskommunerne var der for driftsbudgetterne tilsvarende en realvækst på omkring 4 pct. Der er altså ikke tale om, at den politik, der gennemføres, betyder andet, end at vi nærmer os realvækst nul. Vi kan vel sige, at man samlet set fra kommunerne i løbet af 1984 kan komme ned på en realvækst nul, mens det tager længere tid for amtskommunerne. Det er også sværere for amtskommunerne at gøre det i praksis.

Der skete fra 1982 til forventet budget for 1983 en forøgelse af det samlede antal ansatte i kommuner og amtskommuner med omkring 4.000, og det er lige præcis således, at man ved den politik, der nu gennemføres, kan fastholde den beskæftigelse med samtidig fastholdt skatteprocent. Det er det, der har været sigtet med de ændringer, der er foretaget i regeringens oprindelige lovforslag.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg synes, det er vældig interessant, at hr. Dræbye nu siger, at det eneste, vi vil, er at nærme os realvækst nul.

Den 7. marts 1983 sendte indenrigsministeren en skrivelse til landets kommuner og amtskommuner, hvor man gjorde opmærksom på, at det, man skulle, var at nedsætte sine udgifter i faste priser med mindst 4,5 pct. i forhold til det oprindelige budget for 1983 – med mindst 4,5 pct. – og i de efterfølgende år, fra 1985 og fremefter, med mindst 2 pct. om året. Det er ikke realvækst nul, det er nedskæring, så det klodser.

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal på de fire regeringspartiers vegne sige, at vi har indgået forlig med det radikale venstre om nedsættelse af de kommunale og amtskommunale bloktilskud for 1984 og 1985, hvilket indebærer en samlet statsbesparelse på 1.225 mill. kr. i 1984 og 2.575 mill. kr. i 1985. Denne nedsættelse af bloktilskud er indeholdt i det foreliggende forslag, hvorfor de fire regeringspartier selvsagt kan tilslutte sig det.

[Karen Højte Jensen]

Jeg skal beklage, at de taktiske overvejelser i den grad tog overhånd i socialdemokratiet i går, at det overhovedet blev nødvendigt med et nyt lovforslag.

Agerschou (SF):

Indenrigsministerens oprindelige forslag om den kommunale udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indeholdt en bloktilskudsbesparelse på 3 mia kr. i 1984 oven i de 3 mia kr., bloktilskudene blev reduceret med i 1983. Forøgelsen af arbejdsløsheden som følge af dette forslag har været beregnet til omkring 20.000.

Under udvalgsbehandlingen har det radikale venstre indgået et forlig med regeringen, der tilsyneladende formindsker besparelsen og fordeler den over 2 år. Men det er kun tilsyneladende, for samtidig trækker regeringen et forslag tilbage om en gradvis tilbagebetaling af den forventede kommunale skattegæld til staten i efteråret 1984, og samtidig ved vi, at regeringen har til hensigt at forøge de kommunale udgifter med omkring 1.200 mill. kr. årlig ved en kraftig udvidelse af kommunernes momspligt. Så alt iberegnet kan man forudse, at det forlig, det radikale venstre er med i, rimeligvis formindsker kommunernes og amtskommunerens økonomiske formåen med mere end de 3 mia kr., som lå i ministerens oprindelige forslag.

Det var det forlig, SF ikke ønskede at være fødselshjælper til i går, på samme måde som socialdemokratiet og VS havde det. Det er et forslag, som vil medføre en forøget arbejdsløshed. Der er i den forbindelse grund til at nævne den nye vismandsrapport, der viser, at arbejdsløsheden vil stige fra 263.000 i 1982 til 280.000 i 1983 og 320.000 i 1984. Der er ingen tvivl om, at bloktilskudsbesparelserne er medvirkende til den udvikling. Tilsyneladende har de borgerlige partier, indbefattet det radikale venstre, fuldstændig opgivet at gøre noget ved arbejdsløsheden. Tværtimod bidrager man ved forskellige initiativer – som dette forslag – til at forøge den ganske væsentligt.

Foruden en forøget arbejdsløshed bidrager bloktilskudsbesparelserne også til alvorlige forringelser af levevilkårene for de grupper i samfundet, der i forvejen har mindst. I forbindelse med en budgetrevision i kommunerne, der blev nødvendig på grund af besparel-

sen i 1983, har man set eksempler på, at kommuner sparer på madudbringning for pensionister, på kosten på plejehjem, på omfanget af hjemmehjælp og gennemfører kraftige nedskæringer på daginstitutioner og lignende. Det er en udvikling, der med en eventuel vedtagelse af dette lovforslag vil fortsætte endnu kraftigere.

Derfor har dette forslag samme præg som andre besparelsesforslag fra den borgerlige regering, nemlig at de velbjærgede skal gå fri, mens de, der har mindst, skal have det endnu ringere. Det er det, det radikale venstre medvirker til. Det radikale venstre forsøger som ved tidligere lejligheder at skjule, hvad det er, man går med i. Men det, man går med i, er en forøgelse af arbejdsløsheden og en forringelse af levevilkårene for grupper i befolkningen, der i forvejen har måttet holde for på grund af den økonomiske krise.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Selv om hr. Dræbye på fornuftig vis har afvist hr. Henning Rasmussens påstande, fremturer hr. Agerschou, og derfor synes jeg lige, vi skal have nogle få kendsgerninger på bordet.

Hvis hr. Agerschou vil gøre sig den ulejlighed at læse regeringens budgetredegørelse, vil han se – det fremgår allerede på den første side, så han skal ikke ret langt ind i den – at det offentlige personaleforbrug i 1983 vokser med ca. 9.000 fuldtidsbeskæftigede, dertil kommer yderligere ca. 11.000 beskæftigede som led i det offentliges beskæftigelsesordninger, det vil altså sige en tilvækst på 20.000 i 1983 i forhold til 1982. Den tilvækst er i overensstemmelse med det talmateriale, som er fremkommet fra det økonomiske råd, der jo ellers ikke er for optimistisk. Det økonomiske råd regner med, at antallet af offentligt ansatte fra 1982 til 1983 stiger fra 804.000 til 824.000, og så regner man med, at konsekvenserne af den økonomiske politik, der er lagt frem, er, at antallet af offentligt ansatte i 1984 uændret er på de 824.000. Det er derfor helt ud i den blå luft at tale om, at der kommer masseafskedigelser i den offentlige sektor i konsekvens af regeringens politik.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg har for så vidt ikke brugt udtrykket masseafskedigelser. Det er noget, hr. Dyremose lægger mig i munden. Det, jeg har talt om, er en forøgelse af arbejdsløsheden. De beregninger, vi har på, hvordan disse besparelser vil påvirke arbejdsløsheden, er beregninger fra Kommunernes Landsforening og fra Amtsrådsforningen, og de påviser, at de besparelser, man forsøger at gennemføre i 1984, vil have en virkning på mellem 18.000 og 20.000 nye arbejdsløse. Det kan hverken hr. Dyremose eller budgetredegørelsen benægte.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Nu tog hr. Agerschou Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen til indtægt for, at der ville komme en forøgelse af arbejdsløsheden på 18.000-20.000. Jeg var meget interesseret. Jeg har ikke set, at hverken Kommunernes Landsforening eller Amtsrådsforeningen har ytret sig på denne måde, og derfor er jeg meget interesseret i at få en kildehenvisning til den oplysning. Det kan vel ikke være rigtigt, at det ikke kan verificeres, hvor Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har givet de tal.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Ligesom hr. Dræbye er jeg interesseret i kilden til tallene, men selv om de skulle have været rigtige – hvad de altså ikke er – så ser hr. Agerschou alt for isoleret på spørgsmålet om beskæftigelsen. Hr. Agerschou burde være opmærksom på, at beskæftigelsen for øjeblikket stiger, og at det nu sker i den private sektor, og hr. Agerschou burde også være opmærksom på, at regeringen ifølge budgetredegørelsen regner med, at arbejdsløsheden nu er ved at toppe, således at vi i gennemsnit i 1984 vil have samme arbejdsløshed som i 1983.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg kan egentlig slet ikke forstå, at der er nogen, der vil søge at benægte, at denne beskæring af de økonomiske muligheder for kommunerne i den situation, man har i dag,

hvor det er sådan, at der ikke er ikke-arbejdsløshedsskabende aktiviteter at fjerne, giver en forøgelse af arbejdsløsheden i størrelsesordenen 18.000-20.000. Jeg kan ikke forstå, at der er nogen, der vil forsøge at benægte det. Ved andre lejligheder var man jo ikke bange for tidligere at fortælle, hvad en eller anden aktivitet gav af enten nedskæringer i arbejdsløshed eller opgang i arbejdsløshed.

Jeg vil gerne erindre om, uden at jeg lige i dette øjeblik har det præcise nummer, at man i Amtsrådsforeningens blad har gjort opmærksom på, at det alene for amtskommunernes vedkommende drejer sig om omkring 5.000 færre i beskæftigelse ved udgangen af 1984. Man anslår, at det er et tilsvarende tal direkte for Kommunernes Landsforening – mindst.

Jeg ved ikke, om man erindrer, hvad man sagde i pressen her for ganske nylig om de 1.900 færre, der ville være i beskæftigelse i Københavns kommune ved udgangen af 1984. Man kan såmænd bare dynde amtsborgmestrenes og andres oplysninger sammen, så når man nemt op på hovedparten af de 18.000-20.000. Og så skal man erindre sig, at uden for det offentlige område skabes der også arbejdsløshed i kraft af de mindre køb, de færre aktiviteter.

Så kan man godt tale om, at der er ting, der går i den modsatte retning, men det, vi taler om her, er virkningen af at belaste kommunernes økonomi med 3 mia kr. i 1984.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Hr. Dyremose hævdede, at beskæftigelsen stiger på nuværende tidspunkt – i 1983. Det er en ny oplysning for mig, og den vil jeg meget gerne have verificeret. Så vidt jeg ved, er arbejdsløsheden på nuværende tidspunkt betydelig højere end sidste år på samme tid.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Jeg må tage hr. Agerschous manglende oplysning om, hvorfra tallet på de 18.000-20.000 var kommet, som et udtryk for, at en sådan oplysning ikke kan verificeres.

[Dræbye]

Jeg synes egentlig, at hr. Henning Rasmussen burde holde sig for god til at sige det, han sagde for et lille øjeblik siden. Hr. Henning Rasmussen sagde, at Amtrådsforeningen har gjort op, at der ved udgangen af 1984 ville være en mindrebeskæftigelse i amtskommunerne på 5.000 mennesker, og han tog det til indtægt for, at vi nok nåede op på de 18.000-20.000. Nu var Amtrådsforeningens tal – og det ved hr. Henning Rasmussen også godt – baseret på en nedsættelse af de amtskommunale bloktilskud med 1½ mia kr. Det, der gennemføres for amtskommunerne, er en bloktilskuds-nedsættelse på 550 mill. kr. Hvis ikke det er sådan, at lønandelen af de første 550 mill. kr. er væsentlig anderledes end af den sidste milliard kroner, må man vel antage, at man kan dividere med 3. Det vil altså sige, at tager man Amtrådsforeningens egne tal, så drejer det sig ikke om 5.000 ved udgangen af 1984, men om 1.500 ved udgangen af 1984. Det skal – og det vil jeg godt understrege – ses i sammenhæng med, at de reale driftsudgifter i amtskommunerne fra 1982 til det reviderede driftsbudget for 1983 steg med 4 pct.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Jeg synes, det er lidt trist, at hr. Henning Rasmussen tager de enkelte borgmesterudtalelser, der selvfølgelig fremkommer i forbindelse med forsøg på at forhindre en gennemførelse af disse ændringer. Jeg synes, hr. Henning Rasmussen burde holde sig til de faktiske, overordnede tal, for hvis man tager alle de enkeltudtalelser, så stemmer de altså ikke med helheden.

Det var en rar erkendelse, at hr. Agerschou ikke var klar over, at beskæftigelsen stiger, at det var nyt for hr. Agerschou. Ja men det er lige præcis det, der kendetegner denne debat: hr. Agerschou og hans parti sætter sig ikke ind i kendsgerningerne. De gør sig f. eks. ikke den ulejlighed at læse oplægget til diskussionsmødet i det økonomiske råd den 31. maj i år, hvor det af bilagsmateriale fremgår, at man i det økonomiske råd, der jo er uafhængigt af regeringen, regner med, at antallet af personer i beskæftigelse i år stiger med i gennemsnit 5.000 i forhold til sidste år. Hvis det er en ny oplysning for hr. Agerschou, kan det forklare, hvorfor hr.

Agerschou og hans parti har debatteret på den måde, man har.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Først et konkret spørgsmål til hr. Dyremose. Det kan besvares med ja eller nej: er arbejdsløsheden i dag, den 1. juni 1983, større eller mindre, end den var den 1. juni 1982?

Et andet spørgsmål til hr. Dræbye: mener hr. Dræbye, at bloktilskudsbesparelsen ikke på nogen måde vil påvirke arbejdsløsheden?

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Dyremose, at det givetvis vil interessere hans partifælle sygehusudvalgsformanden i Vejle amt at høre, når denne sagligt gør opmærksom på, hvad beskæringerne vil komme til at betyde for Vejle amts sygehusvæsen, at det er bare noget, den pågældende sygehusudvalgsformand siger for at undgå beskæring i bloktilskuddet, eller når man må fortælle op imod 2.000 mennesker i Københavns kommune, at når der om kort tid ikke er arbejde til dem længere, er det også bare noget, man gør for at undgå en beskæring af bloktilskuddene.

Jeg synes, det er trist at høre, hvordan man forsøger at bortforklare nogle ubehagelige kendsgerninger, men vi er i den situation, at vi om nogle måneder vil se, hvem af os der har fået ret. Så kan den ene godt forsøge at snakke lidt udenom ved at tale om beskæftigelse og vi andre tale om det, der er realiteterne, nemlig om dem, der ikke har beskæftigelse, de arbejdsløse. Jeg ved da godt, at man kan få en stigning i beskæftigelsen på måske 5.000, men er det nok til at forhindre en stigning i arbejdsløsheden? Her forøger man arbejdsløsheden med mellem 18.000 og 20.000. Det er en lidt komisk diskussion somme tider, men det må den blive, når man vil forsøge at snakke uden om det, man i alle andre sammenhænge er klar til at acceptere som helt naturlige eller helt automatiske følger af, at man skærer ned, som man gør.

Hr. Dræbye taler igen om selve beskæringen i bloktilskuddene, men taler uden om momsforhøjelsen og uden om likviditetsbelastningen. Så er vi akkurat kommet lige så

[Henning Rasmussen]

lidt frem, som vi var, da vi startede diskussionen. Vi taler om totalerne; hr. Dræbye taler om den fiktion med hensyn til stramningen, som ligger i, at der kun blev skåret 1,3 mia kr.

(Kort bemærkning).

Dyremose (KF):

Jeg skal sige til hr. Henning Rasmussen, at jeg også synes, vi skal tale om helheden, og helheden er, at der sker en udvidelse i den offentlige sektor i år, og at der sker en stabilisering af beskæftigelsen i den offentlige sektor næste år.

Så vil jeg bekræfte over for hr. Agerschou, at arbejdsløsheden nu er højere end sidste år, men det, jeg talte om, var netop beskæftigelsen, og forskellen på de to ting er, at tilgangen til arbejdsmarkedet er større end den beskæftigelsesøgning, vi har fået. Det er derfor, regeringen hele tiden har sagt, at vi må erkende, at der i 1983 totalt set bliver en udvidelse af arbejdsløsheden, men at det med virkning fra 1984 er passé, for så begynder vi at få bragt også arbejdsløsheden ned; det er helheden i det.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det beviser jo bare, at hr. Dyremose ikke hører efter, hvad der bliver sagt fra denne talerstol. Jeg har hele tiden talt om arbejdsløshed, og nu ender det på et tidspunkt med, at vi bliver enige. Hr. Dyremose har givet mig ret i, at arbejdsløsheden pr. 1. juni i år er større, end den var 1. juni 1982. Resten med de mange arbejdspladser, der bliver skabt i det private erhvervsliv, er bare tro, håb og kærlighed. Det ved hr. Dyremose intet som helst om. F. eks. viser de beregninger, der er kommet fra vismændene, det totalt modsatte. Jeg kan godt forstå, at hr. Dyremose ryster på hovedet, for han er nødt til at tro på det. Han har ikke andet at have det i.

Tang Sørensen (FP):

Lad mig starte med at slå fast med det samme, at en reduktion af bloktilskuddene til kommunerne også begrænser kommunernes økonomiske muligheder, det giver sig selv, og det er et formål i sig selv. Derfor er der me-

gen fornuft i at foretage en reduktion af bloktilskuddene.

Jeg lagde mærke til, hvad ordføreren for regeringspartierne sagde i sit indlæg. Ordføreren for regeringspartierne sagde, at man nu har et forlig mellem regeringspartierne og det radikale venstre. Det er dette forlig, der i dag ligger på folketingets bord, og som man beder om at få ført igennem folketinget. Det er selvfølgelig en naturlig reaktion fra regeringspartierne og vel nok også en naturlig reaktion fra det radikale venstre, at man agter at få sit forlig ført igennem folketinget. Men det er nu engang således, at man, hvis man skal have et sådant forlig bragt igennem, skal kunne tælle længere, end de fire regeringspartier plus det radikale venstre. Man kan ikke på forhånd, som man tilsyneladende har forsøgt, regne med, at fremskridtspartiet automatisk leverer stemmer til et forlig indgået mellem det radikale venstre og de fire regeringspartier.

Derfor kan jeg sige til hr. Henning Rasmussen fra socialdemokratiet, at fremskridtspartiet ikke på nuværende tidspunkt har besluttet, om vi vil gå arm i arm med regeringspartierne og det radikale venstre eller hånd i hånd eller ikke følges med dem. De kommende to døgn må vise, hvor langt vi når.

Det eneste parti, der i dette spørgsmål har vist en lille smule logisk sans – nu nåede vi ikke frem til en afstemning i går – er fremskridtspartiet. Vi har i vores udgangspunkt holdt fast på, at der skulle finde væsentlige besparelser sted i bloktilskuddene. Vi fandt også, at det forslag, som regeringspartierne oprindeligt fremsatte, indeholdt væsentlige besparelser.

Vi må nu konstatere, at det radikale venstre i forligsforhandlingerne med regeringspartierne har været i stand til at få denne bloktilskudsreduktion væsentligt reduceret. Det beklager vi dybt. Vi havde gerne set, at regeringspartiernes oprindelige oplæg var blevet fastholdt.

Vi må prøve fra nu af, når udvalgsarbejdet starter, og frem til den endelige vedtagelse i folketinget at nå frem til et fornuftigt resultat.

Fremskridtspartiet erkender, at det er nødvendigt med en reduktion af bloktilskuddene til kommunerne, og vi erkender også, at det er nødvendigt, at denne afgørelse bliver truffet.

[Tang Sørensen]

fet, inden folketinget forhåbentlig på fredag slutter denne samling.

Dræbye (RV):

Jeg skal indledningsvis lige svare på det spørgsmål, hr. Agerschou stillede mig. Det er utvivlsomt, at en bloktilskudsreduktion på 1.200 mill. kr. alt andet lige har en negativ virkning på beskæftigelsen. Det, den ikke har en negativ virkning på, så vidt man kan se af de budgetter, der foreligger, er beskæftigelsen i den kommunale sektor; den vil, så vidt jeg kan se af de foreliggende tal, forblive uændret.

Det er i øvrigt også en bemærkning til hr. Henning Rasmussen, som bl. a. i det socialdemokratiske betænkningssbidrag til lovforslag nr. L 151 fremturer på dette punkt.

Hr. Henning Rasmussen sagde videre, at jeg i de korte bemærkninger forbigik de øvrige ting i hr. Henning Rasmussens indlæg. Det var ikke hensigten, men jeg skulle også have ordet i den almindelige rækkefølge.

Derfor skal jeg koncentrere mig om de to andre argumenter, hr. Henning Rasmussen kom med. Det er et kompromis, vi har fået, det vedstår vi gerne, og jeg sagde ved første behandling – det har vi aldrig lagt skjul på – at vi har søgt et rimeligt kompromis, som vi kan forsvare, og det har vi fået, mener vi. Men ifølge aftalen har vi undladt den likviditetslettelse, som var foreslået i forslaget til kildeskatteloven om de ændrede $\frac{1}{2}$ -rater.

En væsentlig begrundelse for, at denne likviditetslettelse foreslås undgået, kan hr. Henning Rasmussen finde i Kommunernes Landsforenings budgetredegørelse 1983 på s. 12. Der fremgår det nemlig midt på siden, at kommunerne allerede i de reviderede 1983-budgetter har taget højde for ca. 75 pct. af den forventede tilbagebetaling ved novemberafregningen 1984. Denne vurdering var baseret på et skøn over novemberafregningen, som senere er blevet mindre. Dermed må man konkludere, hvis Kommunernes Landsforenings egne opgørelser ellers holder stik, at der ikke er brug for likviditetslettelsen for kommunerne – og det er dem, det drejer sig om – i 1984.

Jeg synes, der kan være grund til at se lidt videre på hr. Henning Rasmussens argumentation, for hr. Henning Rasmussen siger, at vi trækker det bare fra den nedsættelse af

bloktilskuddene, som vi har fået gennemført. Man kan godt spørge sig selv, om de 235 af landets 275 kommuner, som har en rimelig likviditet – i gennemsnit har landets kommuner en likviditet på omkring 7 pct. af deres bruttoomsætning, og den likviditetslettelse, der er tale om, svarer til ca. 10 pct. af den samlede likviditet i kommunerne – altså overhovedet ville have nogen glæde af en likviditetslettelse. Hvis man har en driftskapital på 15 mill. kr., men $7\frac{1}{2}$ mill. kr. er nok til, at det hele løber rundt, og man så får en likviditetslettelse på 3 mill. kr., hvad kan man så gøre ved det? Det er der jo ikke rigtig nogen glæde ved, og sådan ligger det altså for de 235 af de 275 kommuner.

Desuden var det 1- og 2-årige lån, der var foreslået i kildeskatteloven, det vil sige, at man straks i 1985 og i 1986 ville forøge den samlede belastning for kommunerne med halvdelen af likviditetslettelsen – hvis vi nu tager de oprindelige tal – med 400 mill. kr. i hvert af årene 1985 og 1986.

Derfor synes jeg, at man, når man ser det både på den ene og den anden måde og følger den i øvrigt udmærkede redegørelse, som Kommunernes Landsforening har givet, kan konstatere, at den likviditetslettelse givet generelt var overflødig og derfor ikke burde gives, men at der er et fåtal af kommuner, som har en meget dårlig likviditet – deriblandt Københavns kommune – og som derfor kunne have behov for hjælp på det likviditetsmæssige område. Det er præcis sådan, aftalen med regeringen er formuleret.

Så siger hr. Henning Rasmussen, at der er planlagt en momsforhøjelse på 1.200 mill. kr. Så vidt jeg husker, deltog hr. Henning Rasmussen i det samråd i folketingets kommunaludvalg, hvor det spørgsmål også blev stillet. Kommunaludvalget fik to svar fra indenrigsministeren, som var meget klare. Det ene svar var, at en gennemførelse af momsforhøjelsen ville blive fuldt ud kompenseret for kommunerne. Det betyder altså ikke nogen yderligere belastning for kommunernes økonomi, såfremt den bliver gennemført. Det andet var, at kommunerne i øvrigt skulle lave deres budgetlægning, som om den ikke var planlagt. Dertil kommer, at regeringen – i øvrigt bl. a. skatteministeren i et svar til mig i folketingets spørgetid – har bekræftet, at man vil forelægge spørgsmålet om en momsforhøjelse for folketinget. Der er altså over-

[Dræbøye]

hovedet ikke tale om, at momsforhøjelsen vil give den øgede belastning, som hr. Henning Rasmussen taler om. Vi har ikke taget stilling til den, vi har ikke set noget forslag, og vi mener derfor, det kunne være rimeligt at kigge på den i stedet for på forhånd, som hr. Henning Rasmussen, at medtage den i en beregning.

Jeg skal lige til sidst – jeg ved godt, min tid er udløbet – sige, at man, når man læser det socialdemokratiske betænkingsbidrag, jo ikke kan undgå at blive en lille smule forstemt, for selv om man nu trak de 800 mill. kr. fra lettelsen på de 1.775 mill. kr., blev der en milliard kroner tilbage. Den får man med en håndvending til at forsvinde. Man får altså 1.700 mill. kr. minus 800 mill. kr. til at blive nul, og det er det i hvert fald ikke efter min regnebog. Det er måske sådan med denne sag som med så mange andre komplicerede sager, at der her er mulighed for at smide en masse støv i vejret i tillid til, at ingen rigtig forstår, hvad det drejer sig om. Og det forstår socialdemokratiet til fulde.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Dræbøye, at jeg i mit indlæg tidligere i dag klart har gjort opmærksom på, at jeg godt ved, indenrigsministeren har sagt, at der ville blive kompenseret fuldt ud. Jeg deltog i det kommunaludvalgs-møde, og jeg havde bedt om samrådet.

Men jeg ved også, at der er blevet sagt, at det vil ske i form af kompenserende besparelser, og at det ikke bliver i form af en forhøjelse af bloktilskuddet. Jeg karakteriserede det i min indledning på den måde, at det var et løfte, som vi havde erfaring for var uden reelt indhold. Men hvis hr. Dræbøye har det klare løfte, at der ikke bliver givet nogen momsforhøjelse for kommunerne, uden at folketinget har godkendt det, ville det være uhyre interessant. Det er en oplysning, jeg ikke er i besiddelse af; det er muligt, at andre er det. Det kunne være rart at se, om der foreligger en sådan ganske klar aftale om, at det skal forelægges i folketinget. Jeg ved godt, at der er sagt noget i skatte- og afgifts-udvalget, men vil det sige, at det vil blive et lovanliggende? (*Afbrydelse: Nej!*). Nå, så skal det bare forhandles i et udvalg på et eller andet tidspunkt, der passer regeringen.

Så har man holdt sit løfte, og så kan vi senere hen se, hvad det blev til med de kompenserende besparelser. Ja men så kender vi jo takten, og så har jeg ret.

(Kort bemærkning).

Dræbøye (RV):

Jeg skal kort til hr. Henning Rasmussen sige, at han kan få det svar, som jeg refererede, på ganske normal vis. Det er et spørgsmål, der er stillet i henhold til folketingets forretningsorden. Det er skriftligt besvaret, men det kan fås, og dér bekræfter regeringen, at det vil blive forelagt folketinget.

Men jeg vil gerne føje til, at jeg også mener, det skal behandles i folketinget, og i øvrigt sige, at hvis jeg ikke husker meget galt, udtalte indenrigsministeren sig ikke om arten af kompensationen. Vi har i hvert fald ikke taget stilling til arten af kompensation, hvis den overhovedet skal gennemføres, alene af den grund, at det er nødvendigt, hvis man inden for en kommunal budgetperiode skal foretage en kompensation, at finde en kompensationsform, som også gavner den enkelte kommune i nogenlunde samme omfang som det, man inddrager, og dertil er kompenserende besparelser i al almindelighed ikke særlig velegnede.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg mener at have fået bekræftet, at »folketinget« skal forstås som »et udvalg i folketinget«.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal ikke føje ret meget til den diskussion, der har været her i dag. Jeg skal takke de partier, der har givet tilslutning til forslaget, og jeg håber meget, at der ved den endelige afstemning i overmorgen vil være flertal for denne nødvendige reduktion af bloktilskuddene.

Men jeg vil lige sige to ord i diskussionen om momsens. Jeg synes, hr. Dræbøye udmærket har gjort rede for de meget klare udsagn, jeg også selv mente jeg kom med i kommunaludvalget om den sag forleden dag. Jeg gav udtryk for, at ifald regeringen vedtog at gå ind i momsdiskussionen, ville dette beløb blive kompenseret i kommunerne. Det er den aftale, eller hvad vi nu skal kalde det, vi har

[Indenrigsministeren].

indgået med kommunerne. Jeg synes oprigtigt talt, det er noget stærkt af hr. Henning Rasmussen i dag at stå og sætte spørgsmålstegn ved troværdigheden af dette løfte. Det er mit løfte.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, at jeg ikke synes, det er det mindste for stærkt at sige, at vi har lov til at sætte spørgsmålstegn ved holdbarheden af løfter om at anvise kommunerne kompenserende besparelser. Det blev sagt, dengang man skar i bloktilskuddene sidste år, at det ville ske ved, at man krone for krone anviste kommunerne, hvor de besparelser skulle ske. Det er konstateret, at regeringen aldeles ikke har været i stand til det. Man har overladt hovedparten af byrden med at finde besparelserne til kommunerne og har skoset dem, hvis de har sagt, at det kommer til at gå ud over nogle beskæftigede, nogle sygehuse og andet. Det er jo realiteten.

Denne gang er der ikke en antydning af, at den nye beskæring skal ske efter krone-til-krone-princippet. Det er forladt. Så må vi have lov til at spørge: hvad er kompenserende besparelser? Er det et nyt ord for krone-til-krone-princippet? Hvad forstår man ved begrebet kompenserende besparelser, hvis ikke det er nøjagtig det samme krone-til-krone-princip, som man talte om før, og som man dokumenteret overhovedet ikke har overholdt?

Jeg kan godt forstå, at formanden for Kommunernes Landsforening, hr. Ivan Jensen, og formanden for Amtsrådsforeningen, hr. Per Kaalund, har sagt: vi går ikke om bord i den med de kompenserende besparelser. Vi tror ikke på det.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg synes, det var en interessant diskussion, hvis det var sådan, at regeringen havde taget beslutning om sagen. Det har regeringen, som jeg fortalte i kommunaludvalget forleden dag, imidlertid ikke. Derfor synes jeg sådan set, det ville være rimeligt at vente med diskussionen, til regeringen har taget stilling i spørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Diskussionen om momsforhøjelsen lider ganske gevaldigt af, at ingen ved, hvad vi diskuterer, og at det derfor kan være lidt svært at få kendsgerninger på bordet. Af den grund skal jeg afstå fra at forfølge denne diskussion, som hr. Henning Rasmussen alene har provokeret frem. Det, jeg sagde, var, at vi ville vurdere momsforhøjelsen isoleret for at se, om vi syntes, den var god eller dårlig, og at vi mente, at kommunernes budgetlægning og øvrige dispositioner skulle foregå ud fra den forudsætning, at der skulle kompenseres. Vi er selvfølgelig indstillet på i debat med hr. Henning Rasmussen og andre at stå til regnskab for, om den compensation, der er anvist, er rimelig, er jævnt fordelt på de kommuner, der får den ekstra belastning, og i det hele taget er forsvarlig at gennemføre. Det kan da meget vel være, at en momsforhøjelse, selv om man var enig i den, ikke kunne gennemføres alene af den grund, at det ikke var muligt også at gennemføre en forsvarlig compensation. For os hører stillingtagen til en forsvarlig compensation og stillingtagen til momsforhøjelsen sammen, men det er altså svært at diskutere det, når man ikke har noget forslag hverken om momsforhøjelse eller om compensation.

Henning Rasmussen (S):

Jeg kan godt forstå, at indenrigsministeren siger, at vi skal vente med at diskutere dette, indtil regeringen har truffet sin beslutning, for så er folketinget jo ikke inde. Stillingtagen til en momsforhøjelse skal foregå i et udvalg. Jeg kan forstå på hr. Dræbye, at det radikale venstre så vil vurdere, om de kan godkende resultatet.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at det ikke er mig, der har provokeret den diskussion om de 1.200 mill. kr. frem. Det har skatte- og afgiftsministeren ved udførligt at redegøre for, hvad han havde til hensigt at foreslå med virkning fra 1. januar 1984, og samtidig oplyse over for pressen, at det formentlig ville koste omkring 100 mill. kr. Så er det klart, at de kommunale organisationer reagerer offentligt, også over for kommunaludvalget, og fortæller, at de planer, der foreligger, koster 1.200 mill. kr. Det er ikke mig, der har opfundet de 1.200 mill. kr. eller provokeret dem frem. Det er mig, der sørger for, at det

[Henning Rasmussen]

bliver fastholdt i en diskussion, der er væsentlig, om den kommunale økonomi, og det tager jeg gerne ansvaret for.

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Såfremt der skal træffes beslutning i sommerferiens løb, vil vi være indstillet på at sige til regeringen, at man i det mindste må forelægge sagen for finansudvalget. Det vil i sig selv indebære, at et mindretal af finansudvalget – så vidt jeg husker 7 medlemmer – kan sørge for, at sagen kommer i folketinget, og dermed at folketinget kommer til at tage stilling til sagen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

For det første er folketinget nu altid inde; det er aldrig hjemme. Dernæst var der måske grund til heroppefra, når man nu går så højt op i denne sag, at meddele, at skatteministeren har været til samråd i folketingets skatte- og afgiftsudvalg, hvor han af partier, der repræsenterer et flertal i folketinget, har fået at vide, at en sådan omlægning af momslovens administration ikke kan foretages, uden at den kommer ned i folketingssalen.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Så vil jeg blot konstatere, at den oplysning, jeg mente at have fået fremprovokeret før om, at det ville blive afgjort ved et udvalg, at folketinget skulle forstås som et udvalg, altså ikke er korrekt. Det kan kun ske, siger et flertal i skatte- og afgiftsudvalget repræsenterende et flertal i folketinget, såfremt det foregår her i folketingssalen. Jeg takker.

Agerschou (SF):

Så vidt jeg forstod, erkendte hr. Dræbye, at der med bloktilskudsbesparelsen ville blive tale om en forøgelse af arbejdsløsheden. Det, vi så er uenige om, er, hvor stor den forøgelse vil blive. Jeg synes, hr. Dræbye glemmer, at det ikke er første gang, kommunerne sparer. Kommunerne sparede i vidt omfang i forbindelse med henstillingen i 1979 fra den socialdemokratiske regering. Det, det i første omgang gik ud over dengang, var bygge- og anlægsarbejder, og det havde selvfølgelig en

afledt virkning i form af arbejdsløshed i bygge- og anlægsbranchen.

Så vidt jeg kan høre, erkender hr. Dræbye, at der vil blive tale om en forøgelse af arbejdsløsheden, og det er selve antallet, vi så nu er uenige om.

Jeg mener, at kommunerne efterhånden har skåret så meget ind til benet, at der faktisk kun er en reduktion af stillinger tilbage. Jeg vil i den forbindelse pege på en skrivelse, vi fik i kommunaludvalget fra Amdsrådsforeningen i Danmark, af 22. april 1983. Den fortæller noget om, hvad bloktilskudsbesparelsen i 1983 kom til at betyde. Den kom til at betyde en reduktion på knap 1.300 fuldtidsstillinger. Amdsrådsforeningen bemærker videre, at det tal alene omfatter de tilfælde, hvor der på indeværende tidspunkt er taget beslutning om stillingsnedlæggelser, og det vil sige, at man faktisk forventer, at der på et eller andet tidspunkt kommer flere.

De tal har vi forsøgt at få opklaret. Det har hr. Dræbye forsøgt at medvirke til, men indenrigsministeren har ikke været særlig villig til at finde ud af, hvad besparelsen i 1983 betød for arbejdsløsheden, for reduktion af offentlige stillinger. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg ikke kan forstå, at det ikke ryster hr. Dræbye, når man ser, hvor kommunerne giver sig til at spare, at det går ud over madudbringning for pensionister, og at det medfører en reduktion af kost på plejehjem osv. Ryster det overhovedet ikke, at vi nu har bragt kommunerne i en situation, hvor det er den slags ting, man giver sig til at spare på?

(Kort bemærkning).

Dræbye (RV):

Det kunne ikke falde mig ind at benægte den økonomiske kendsgerning, at øger man isoleret set de offentlige udgifter, øger man beskæftigelsen, og hvis der er arbejdsløshed, nedsætter man arbejdsløsheden. Omvendt: nedsætter man de offentlige udgifter, nedsætter man isoleret set beskæftigelsen eller øger arbejdsløsheden. Det ville være urimeligt, for sådan hænger tingene nu engang sammen, men det ville også være urimeligt at vurdere det isoleret. Det er et led i en samlet økonomisk politik.

[Dræbye]

Jeg skal erindre SF om, at man jo tidligere har forelagt programmer til afskaffelse af arbejdsløsheden ved massive ansættelser i det offentlige, men de havde altså den beklagelige effekt, at de forøgede underskuddet på betalingsbalancen drastisk. Den diskussion førte hr. Agerschou og hans parti med hr. Heinesen og socialdemokratiet i december 1981 og januar 1982. Derfor synes jeg nok, at debatten om dette er lidt ved siden af, for ingen vil bestride helt elementære økonomiske kendsgerninger. Derfor er det et spørgsmål om den samlede økonomiske politik og altså om, at der også skal tages hensyn til betalingsbalancen. Det blev SF meget klart belært om af socialdemokratiet i 1981-82.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 2. juni 1983, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.01
